

Häädemeeste valla üldplaneeringu arutelu

Koht: Kabli seltsimaja

Aeg: 16. oktoober 2020

Protokollis: Maia-Liisa Kasvandik, Egle Vutt, Ants Järv, Aire Kallas-Maddisson

Protokollis on kajastatud nelja grupitöö kokkuvõtte.

Tumedas kirjas on küsimused, kaldkirjas erinevate töögruppide poolt pakutud vastused.

- 1. Mis on teie jaoks Häädemeeste valla ja sinu kodukandi elu- ja looduskeskkonna suurimad väärtused?** *Mineraalvesi, matkarajad (Tolkuse, Nigula, Rae)*
- 2. Palun kirjelda kolme märksõnaga, milles seisneb teie jaoks Häädemeeste valla omapära ja suurim väärtus?** *Puutumatu teeäärne mets, puutumatu rand*
- 3. Kui Teil on tund aega oma kodukandis jalutamiseks – kuhu Te jalutaksite? Mis on selle koha väärtused?** *Vana Riia mnt, läbi metsa mere äärde*
- 4. Kust avanevad Teie arvates huvitavad või toredad vaated, mida tuleks kindlasti hoida?** – *Orajõe rand, Massiaru teed, rabad*
- 5. Millist kohta oma koduvallas Te näitaksite oma külalisele?**
Vt eespool
- 6. Kui Te peaksite täna oma kodukanti kirjeldama ühe lausega sõbrale, kes seda kohta ei tunne või turistile, kes pole siin käinud, kuidas Te seda teeksite?**
- 7. Iga rühmaliige nimetab ühe asja/lahenduse (või rohkem), mida ta teeks Häädemeeste valla ruumilises keskkonnas teisiti kui praegu.**

HÄÄDEMEESTE VALLA JAGUNEMINE PIIRKONDADEKS

1. Häädemeeste valla põhja- ja lõunaosa on oma olemuselt väga erinevad. Kuid ka selle sees jaguneb vald väiksemateks piirkondadeks. Millisteks piirkondadeks või kantideks võiks tänase Häädemeeste valla territooriumi jagada? Võimalusel tähistajoonisel ja mõtle endiste valla piiride üleselt ja kogukonna või looduskeskkonna eripärade keskselt.

Alates Kablist kuni Iklani rannarajoon.

2. Palun kirjelda mõne märksõnaga, mis on iga koha:

- omapära,
- tugevusi
- peamised arengueeldused

Mida nende kolme aspekti kontekstis taskuks üldplaneeringus rõhutada ja väärtustada?

Igal kandil oma hing ja nägu, ei vastandu omavahel,

3. Kas ja Reiu, Laadi ja Uulu küla võiksid olla eraldi identiteedi ja keskusega asumid või hoopis üks osa Pärnu äärelinnast? Kui viimast, kuidas erineks selle identiteet Pärnust?

4. Kootööpunktid naabritega

- **Lätiga (Ainažiga on piirialal tihe side). Mis küsimused ja teemad on olulised koostöös Vidžeme piirkonnaga, kas siin on vaja piiriülevalt lahendada planeeringu küsimusi (nt viinaralli mõju piirialadele). Piirialadel käiakse poes, apteegis, loomaarstil. Ikla ja Heinaste võiksid olla ühtsem piirkond.**

- **Millised on koostööpunktid elu korraldusel ja planeerimisel Pärnuga. Kuidas mõjutab Pärnu tõmbekeskusena elukorralust Häädemeeste vallas? Häädemeeste piirkonnale on olulisem Läti. Pärnus käiakse ametiasjus ja arstil.**

5. Mis piirkonna olemasolevas miljöös ja väljakujunenud ehitatud keskkonnas on väärtused, mida hoida? Palun nimeta väljakujunenud tervikliku miljöõga või ajalooliselt väärtuslikke piirkondi. Kuidas nende eripära hoida/suurendada?

Põllumajanduspiirkondades peaks hoidma alad põllumajanduse jaoks, et säiliks põllud ning et põldude vahele elama läinud inimesed ei hakkaks kurtma põllumajandusest levivate lõhnade/häälte üle. Põllumajandusalade ümber luua ka puhvertsoon.

6. Palun too mõni näide ja arutle, millest lähtuda erinevate piirkondade elamute ehitustingimuste seadmisel mõeldes:

- **Milline oleks krundi miinimumsuurus, millele võib anda ehitusõiguse?**
- **Millised oleks piirkonniti hoone kõrgusele ja korruselisusele seatavad tingimused?**
- **Kas ja kuhu lubada uute korterelamute ehitamist? Kus peaks need olema kindlasti keelatud? Alternatiivina kaaluda kas tuleks lähtuda sellest, et vastandina linlikule keskkonnale hoopis väärtustada aedlinna kvaliteeti ja hajaasustusega alasid? Kortermajasid võiks ehitada olemasolevate ümbrusse.**
- **Millised muud elamuehitust suunavad tingimused on vajalikud? Palun teha ettepanekud, sh arvestades pika rannajoone ja üleujutusrisi eripäradega.**
- **Kas senised elamuehituse reservalad on piisavad või on neid liiga palju arvestades elanikkonna kahanemise tendentsiga vallas? Asustustihedus on praegu piisav.**
- **Millised peaks olema peamised hajaasutuses detailplaneeringuta hoonete rajamise lubamise tingimused?**

7. Millised on suvilapiirkondade „mured ja rõõmud“, mis võiksid leida lahenduse üldplaneeringus?

8. Kuidas parandada ja toetada piirkondlikku ettevõtlust ja tootmistegevust läbi üldplaneeringu? Kuhu ja millist tüüpi ettevõtlusalasid reserveerida? Kas seniste üldplaneeringute alad on selleks piisavad või on vaja uusi? Kas seniste alade piire on vaja muuta?

Iklasse piiri lähedale reserveerida tootmis- ja ärialasid, et võimaliku arendaja olemasolul saaks ehitada.

KESKUSED

Valla keskused arengukavas on Uulu, Võiste, Häädemeeste, Kabli, Treimani ja Massiaru.

1. **Mis on valla erinevate keskuste omapäraks? Treimani ja Ikla:**
Puhas loodus, kultuuritraditsioonid, kool, rand, luitemetsad, Läti Piir, kohaliku ajaloo väärtused (kaluriküla, muuseum)
2. **Kas Häädemeeste valla keskustes soodustada elanike ja töökohtade lisandumist? Kuhu ja miks? Merepoolne ala puhkemajandus, vana naaritsafarm Treimanis ja kalatsehh, uued tööstusalad Via Balitica lähedale, merendusega seotud tegevused, turism, majutus (koolituskeskus, kaugtöö)**
3. **Kuidas elavdada valla keskusi ja kuidas seal elukeskkonda veelgi paremaks muuta? Majutuskohadest ja üürikorteritest on puudus. Turism, jahiturism, külaplats atraktiivseks, kultuurimaja (sauna väljaehitus, pesemisvõimalused, kalarestoran, kohalik toit, taluturg, noortele peredele elamud... - Külakeskustes võiks olla erinevate külakeskuste koostööüritused.**
 - Külastada ühiselt Massiaru vana koolimaja, kuna on valla keskusena märkmatuks jäänud.
 - MTÜ-d peaksid omavahel hakkama koostööd tegema, hetkel see ei toimi (Nt Võiste näitel on Kärnatajad, Tahkurandlased, Sadamaarendus, jms, kuid omavaheline koostöö ei toimi).
 - Parandada infrastruktuuri, et erineval sihtgrupil oleks olemas kooskäimise kohad.
 - Panna elektroonsed infotahvlid asutustesse, kultuurikeskustesse (ühise info jagamine valla tasandil).
 - Luua ühine server, kus nt kultuuritöötajad saavad aimu, mis kus piirkonnas toimub, kes töötajatest ära on jne.
4. **Millistesse keskustesse tuleks ehitada uut hoonestust? Palun tähistage kaardile ja põhjendage hoonestatavate alade funktsioone ja teisi tingimusi.**
5. **Kas keskustes on vajalik parandada jalgsikäimise mugavust? Kus ja kuidas? - Pärnust Iklani kergliiklustee.**
 - Tahkuranna kooli juurde ehitada tunnel, kuna kool asub teisel pool maanteed.
 - Võistes kergtee Jõulumäe – mereäär, läbides tunnelit.
 - Laadi – Männiku teele kergliiklustee; suunaga Soometsa poole kergliiklustee
 - Uulu kooli juurest ülekäigukohad ja kergliiklusteed viia vastavusse.
6. **Millistes keskustes on vaja tähelepanu pöörata turismi ja puhkamisega seotud taristule?**
Mere äärde pääsemise suhtes on vaja paigaldada rohkem viitasid ja rajada parklaid. Põhirannad on suvel ülerahvastatud. Kablis peaks laudtee olema kogu matkaraja ulatuses. Parkimiskorraldus, matkarajad, teeviidad (rand, parkla jne), Spaa Iklasse (ravimuda, mineraalvesi), seikluspark, tänavavalgustus, bussijaamades valgustus, bussijaamades valla sümboolika, prügimajandus

TEIE VAJADUSED ELU- JA TÖÖKOHA ÜMBRUSES

1. **Millised vajalikud teenused puuduvad Teie elukoha läheduses? Kus on lähim koht, kus neid teenuseid kätte saaksite? Kas nende kohapeal osutamiseks oleks võimalik ja mida see eeldaks? Kõik peamine on olemas. Häädemeeste lvõiks olla majutusvõimalust. Tervisekeskusel on vaja käetugesid. Avalike hoonete juures peaks olema (võimalus ehitada) rattaparkla. Lõuna pool puudu pakiautomaat, iluteenused, sularahaautomaat, ehituspood (koostöös Lätiga). - kaubanduskeskus või siis pood, kus oleks erinevat kaupa**

- spa-ja saunakeskus
- Uulu, Võiste pakiautomaat (praegu olemas Häädemeeste Coopi juures, kuhu Võiste ja Uulu inimene ei satu).
- mobiilsed ilusalongi teenused
- kohvikud võiks teha tervislike toite

2. **Millistes suundades oleks vaja parandada liikumisvõimalusi sõiduautoga?** *Via Baltica ning vana Riia mnt vahelisi ühendusteid peaks rohkem remontima ja nende olemasolu teadvustama.*

3. **Millistes kohtades peaks jalgiliikumise mugavust parandama?** *Tee bussijaamast kooli on vaja teha korda.*

4. **Milliseid ühistranspordi ühendusi tuleks teie arvates parandada?** *Igas bussipeatuses peaks olema pingike. Iga bussipeatus peaks olema valgustatud. Häädemeeste bussijaamas ei ole meeldiv olla. - teame et Võistes on takso teenuse osutaja, kuid kas seda saab ka kohalik inimene tellida?*

- bussiliiklus: buss suunaga Uulust kell 12.00 Pärnu (praegu läheb kell 11 ja kell 13) . Linnast Uulu või Soometsa poole võiks minna buss kell 18.00.

- Häädemeeste – Pärnu - Häädemeeste bussiliiklus muuta tihedamaks, võimalusel lausa iga tunni tagant!

5. **Millistes suundades oleks vaja luua liikumisvõimalusi jalgrattaga jt kergliiklusvahenditega (sh rulad, rulluisud jms tervisespordiks või liikumiseks kasutatavad vahendid)?** *Kergliiklusteed on vaja Häädemeeste bensiinjaamani. Vana Riia mnt liikluspiirang võiks olla 70 km/h. Inimesed võiks rohkem rattaga liikuda. Ida-lääne suunal vajab tööd.*

Võistest Uulu sooviks jalgrattaga sõita.

- Kergliiklustee Jõulumäe – mere äär suunaga

6. **Kas Teil on ettepanekuid Häädemeeste valla liikluse kohta? (nt Via Baltica ülekäigukohtade paiknemine, sebrade vajadus keskustes ja autovabad tänavad jne).** *Häädemeestel bussijaamast kaupluse poole minnes peaks teel olema sebra. Suvistel jalgratta turistidel on ka hea jalgrattaga sõita kui Via Baltica tõstetakse metsa. Laadi-Männiku tee tänavavalgustus puudub. 70 ala viia Võistes Tahku Tare sildi juurest kuni Võiste poeni, Võiste lasteaia juurde sebra, kus suured majad asuvad. Uulu kooli juurest sebrad ja jalakäijateed vastavusse suunaga vallamaja poole. Ringtee Suurküla ja Kooli tänava ristmikule*

7. **Kas teie kodukandis on piisavalt rohelist? Mis tüüpi puhkealast tunnete Teie oma kodu ümbruses puudust? Kuidas muuta rohealasad veelgi atraktiivsemaks?** *Kabli mänguväljak vajab remonti. Häädemeestel bussijaama vastas võiks olla mänguväljak.*

- Võistes - rohealasad muuta atraktiivsemaks (nt grillkoha loomisega, mis luua Tahku Tare juurde, et suvitajad ei satuks kooli juurde piknikku pidama).

- Uulus rohelist on, kuid roheluses ei ole loodud sellist parki, kus tahaks aega veeta.

- Võistesse avalik mänguväljak. (Vana mänguväljaku ala säilitada ja teha sinna värsket väljak peale)

- Tahku Tare juurde nt välipinks

- Takuranna kooli juurde asfalteeritud plats jääväljaku tegemise jaoks, suvel korvpalliplats.

- Uulu pumtrack ehk skatepark, kus on rambid, reilid ja striidiala, kus saaks sõita tõuksi, rula ja rattaga. Vallavanem soovitas majade vahele seda ala, kuid kolmnurkne ala jääks väikseks, teiseks asub elektriliinide all, kolmandaks oleks kortermajade elanikud pideva lärmi keskel. Pakume lahendust tuua väljak Uulu KSK kõrval olevale muruplatsile, mis on samuti valla maa. Pumtracki ala võik siduda laste- ja

noortemänguväljakuga, kus lisaks trikiälale on kiigud, istumisalad. Noortele võiks luua ka klaasist varjualuse, kus nad saaks istuda nagu hängiks bussipeatues. Uulu majade vahel on olemas laste mänguväljak ning seal võiks jätkuvalt olla väikestele lastele mõeldud mänguväljak, et väikelapsed saaks omapead olla kodu juures.

- Kiike Uulu, seltskonnakiik Saaremaa näitel – 6 kohaline

- On hetkel planeeritud teega, mis Sadama ala juurde tuleb – teha lasteaia kinnistule aiast välja mänguväljak - puhkekoht. Seda hoiaks korras lasteaed ise, sel juhul ei peaks Võistes kortermajade taga ka lastemänguväljakut olema. Teha veelkord arutelu, et luua see väljak toredamaks kui esialgne plaan.

- Tahkuranna kooli juurde parkmets, kuhu võib hiljem ka discgofli rajada.

- Avalik rand Võistesse (nt Tahkuranna kiriku alla)

- Interaktiivne ülevallaline matkamäng

Jõeäärseid ära kasutada, kanuud, veesõidukite laenutus jne

8. Mis on teie arvamus, kas vald peaks avalikes huvides seadma piiranguid valla puhkemetsade majandamisele? Kus ja milliseid?

Vana Riia mnt äärsetesse metsadesse ei peaks lubama ehitada nii et hooned paistavad tee peale.

Puhkealadel ikka

TULEVIKU HÄÄDEMEESTE

1. Mis on see ühiskondlik- või ärihoone, mida Te tahaksite siin külastada (hoone võib olla nii olemasolev kui ka täna mitteeksisteeriv hoone ehk n-ö unistuste objekt, mis lisaks kodukandile eripära)?

2. Kas ja kus kohas on Häädemeeste vallas teie arvates puudu:

- sotsiaalfunktsiooniga pindadest (haljasalad, spordirajatised, haridusasutused jne);
- elamupindadest;
- kaubanduspindadest;
- büroopindadest;
- tootmispindadest;
- muu.

Sadamarajatised, lõbulaevad (Kihnu, Pärnu...), laululava, eralasteaed, paadiretked, supilauad, paadilaenutus, rannateenindus, noortele õpetajatele elamispinnad, seikluspark. Puudu on Häädemeestel majutuspindadest. Tervisekeskuse hoone võiks leida rohkem rakendust. Trepp vajab käetugesid.

Palun põhjendage iga punkti. Kui leiate, et vastavaid pindasid on senises üldplaneeringus liiga palju või midagi on üle, siis palun tooge ka see välja.

OLULISE RUUMILISE MÕJUGA EHTISE ASUKOHA VALIK

Kas Häädemeeste vallas on võimalik ja vajalik määrata perspektiivis olulise ruumilise mõjuga ehitise asukohta?

- **Olulise ruumilise mõjuga ehitised on näiteks:**

- tuulepark Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2003. a määruse nr 184 „Võrgueeskiri” tähenduses, mis koosneb vähemalt 30 meetri kõrgustest elektrituulikute;
- sadam, mis teenindab 500-se ja enama kogumahutavusega laevu;
- kaubanduskeskus brutopinnaga üle 20 000 m².

LÕPETUSEKS: SUUR MÕTE

Palun nimeta üks SUUR MÕTE, mis aitaks muuta Häädemeeste valda veelgi paremaks ja teistest eristunumaks elukeskkonnaks / ettevõtluskeskkonnaks / turismipiirkonnaks jne muuta?

Ikla ravispaa(ravimuda, mineraalvesi)

Seikluspark

Treimani rahvamaja arendamine

Rannateenindus

Merega seotud turism(kalarestoran, paadilaenutus, Treimani sadam)

Lätlastega koostöö

Tööstusalad

Viidad ja parkimine, vaheteed korda

Taluturg ja toitlustus

Elamispinnad noortele

Ikla piiril võiks olla rohkem ettevõtlust.

Mere ääres peab roogu maha võtma.

Häädemeeste staadion on vaja teha korda.

Kablis ja Häädemeestel võiks olla külakiiged.

Rohkem võiks olla istumiseks varjualuseid.

Tahkurana koolilaste soov: tunnel, muuseum, kergliiklustee, mänguväljak, rohkem tegevusi lastele, Jõulumäele valgustatud tee

Jalgpalliklubi Poseidon soovib sisejalgpallihalli.

National Geography kollane pildiraam, kus saab turist pilti teha.

Ajalooline purjelaevanduskeskus, kuna selle ajalugu on siin, siis teha atraktiivne suur muuseum, mis oleks nii õppe- kui ka turistieesmärgil. Endisesse Kabli kuivatisse (kõige kõrgem hoone) võiks tulla purjelaevanduskeskus. (ja sellest mõttest edasi, Jaagupi sadamast purjelaeva sõidud).

Interaktiivne ülevallaline matkamäng

Häädemeeste keskusesse turismiinfo punkt

VÄLIUJULA

Rannametsa parklasse Timmkanali juurde Tolkuse rabale ja Rannametsa mägedesse matkama suunav spordi ja vaba aja väikene külastuskeskus. (+ paadilaenutused jne)

Häädemeeste keskusesse karavanipark.

Soometsa teotsa vanasse sigalasse Häädemeeste laskekeskus.

Uulust-Iklasse kergliiklustee.